

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.007.04.2018
P/18/046

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/046 – Usuwanie drzew i krzewów oraz zagospodarowanie pozyskanego drewna
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
<i>Kontroler</i>	Beata Saba, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/52/2018 z dnia 11 maja 2018 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Elblągu, ul. Łączności 1, 82-300 Elbląg (dalej: Urząd)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Witold Wróblewski – Prezydent Miasta Elbląg (dalej: Prezydent) (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację przez Gminę Miasto Elbląg (dalej: „Gminę”) zadań związanych z usuwaniem drzew i krzewów w latach 2015 – 2018 (do 15 maja).

W Regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz w zakresach czynności pracowników uwzględniono zadania dotyczące usuwania drzew i krzewów. Wystarczająca była również liczba pracowników, którym przypisano ww. zadania. Prawdłowo wydawano też zezwolenia i przyjmowano zgłoszenia dotyczące usuwania drzew i krzewów. Opłaty za usuwanie drzew i krzewów naliczono poprawnie, tj. na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (uop)², a w przypadkach odstąpienia od jej naliczenia postępowano zgodnie z przesłankami określonymi w art. 86 tej ustawy. W każdym przypadku przed wydaniem zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów i wykonaniem nakazanych nasadzeń przeprowadzano również oględziny mające na celu m.in. sprawdzenie żywotności przesadzanych lub nasadzanych drzew i krzewów. Urząd prawidłowo podejmował także działania w przypadku podejrzenia nielegalnego usunięcia drzew i krzewów lub ich uszkodzenia, a wnioski o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych sporządzał prawidłowo i składał do właściwych organów.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały natomiast na:

- niewprowadzeniu procedury umożliwiającej monitorowanie zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- nierzetelnym sporządzeniu trzech rocznych sprawozdań SG-01 (leśnictwo i ochrona środowiska) za 2015 r., 2016 r. i 2017 r., z uwagi na nieuwzględnienie w nich liczby usuniętych i nasadzonych drzew z terenów nieruchomości gminnych;

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna lub ocenę opisową.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.

- przypadku nieprzekazania Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego informacji o wykonaniu nasadzeń, pomimo iż zobowiązany był do tego w zezwoleniu na usunięcie drzew;
- wydaniu w 2015 r. sześciu zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów na własny wniosek;
- nieprzestrzeganiu „Regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro w Urzędzie Miejskim w Elblągu”, polegającym na niesporządzeniu karty zapotrzebowania na usługi o wartości do 3 tys. zł w dwóch przypadkach zlecenia usługi wycinki drzew, a w jednym – na niedopełnieniu procedury wyboru wykonawcy dla wartości zamówienia powyżej 3 tys. zł;
- nieszacowaniu ilości i wartości drewna pozyskanego w wyniku usunięcia drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych w ramach zadań inwestycyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie zaplecza kadrowo-technicznego do wykonywania zadań dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz zagospodarowania pozyskanego drewna

Opis stanu faktycznego

1.1. Zadania z zakresu usuwania drzew i krzewów w latach 2015-2018 (do 15 maja)³, według Regulaminu organizacyjnego Urzędu (dalej: „Regulamin”), przypisane zostały następującym komórkom organizacyjnym:

- Referatowi Ochrony Środowiska (dalej: „Referat”), który właściwy był do prowadzenia spraw z zakresu wydawania zezwoleń i przyjmowania wniosków dotyczących usuwania drzew i krzewów z nieruchomości innych niż gminne (za wyjątkiem 2015 r., gdzie rozpatrywane były również wnioski z nieruchomości gminnych), tj. na podstawie § 36 ust. 2 Regulaminu,
- trzem Departamentom, tj. Inwestycji, Zarządu Dróg oraz Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji.

Do zadań tych departamentów należało m.in.:

- składanie wniosków dotyczących usuwania drzew i krzewów z terenów gminnych,
- usuwanie drzew i krzewów,
- gospodarowanie drewnem uzyskanym z ww. wycinek.

W okresie objętym kontrolą zadania Gminy dotyczące usuwania drzew i krzewów w ww. zakresach realizowane były również przez Zarząd Zieleni Miejskiej (dalej: „ZZM”), tj. jednostkę budżetową utworzoną na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Elblągu nr XXX/694/2010 z 16 września 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-38)

1.2. W latach 2015-2018 (do 15 maja) w Referacie wyznaczono dwie osoby do przyjmowania wniosków o wydanie zezwolenia na wycinkę i wydawanie decyzji zezwalających lub odmawiających wycinki drzew i krzewów. Sprawy związane z usuwaniem drzew i krzewów z terenów gminnych realizowane były w ramach:

- inwestycji przez trzy osoby w 2015 i 2016 r., jedną w 2017 r. oraz dwie w 2018 r. z Departamentu Inwestycji;
- remontów i inwestycji drogowych - cztery osoby w 2015 r. i pięć w 2016, 2017 i 2018 r. z Departamentu Zarząd Dróg;

³ Okres objęty kontrolą.

– gospodarowania mieniem komunalnym – jedną osobę z Departamentu Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji.

Ponadto, w 2015 r., 2016 r. i 2018 r. (do 15 maja) w ZZM wyznaczono jedną osobę do sporządzania wniosków o wydanie zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów. W 2017 r. zadania te przypisano zaś dwóm osobom. Dodatkowo, jedna osoba pełniła nadzór nad prowadzoną wycinką drzew i krzewów oraz zagospodarowaniem pozyskanego drewna.

(dowód: akta kontroli str. 39-43)

1.3. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie zostało przeprowadzonych 12 szkoleń w zakresie usuwania drzew i krzewów oraz zagospodarowania pozyskanego drewna, w tym dwa szkolenia w 2015 r., pięć szkoleń w 2016 r., cztery w 2017 r. i jedno w 2018 r. We wszystkich tych szkoleniach udział brali jedynie pracownicy Referatu. W ZZM przeprowadzono też trzy szkolenia w ww. zakresie, po jednym w 2015 r., 2016 r. i 2018 r. Wzięło w nich udział pięć osób.

(dowód: akta kontroli str. 44-46)

1.4. Osoby odpowiedzialne w Urzędzie za zagospodarowanie pozyskanego przez Gminę drewna nie miały w okresie objętym kontrolą uprawnień brakarskich i nie odbyły szkoleń (kursów) w tym zakresie. ZZM zatrudniał jedną osobę z takim uprawnieniami. Zgodnie z zakresem czynności była ona odpowiedzialna za zagospodarowanie pozyskanego drewna.

Wiceprezydent wyjaśnił, że w sytuacji braku pracownika posiadającego uprawnienia brakarskie, Urząd korzystał z zasobów kadrowych ZZM.

(dowód: akta kontroli str. 43,47)

1.5. W latach 2015-2018 (do 15 maja) potencjał techniczny Urzędu był wystarczający do realizacji zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów. W zakresie wycinki drzew i krzewów oraz zagospodarowania pozyskanego drewna Urząd nie dysponował sprzętem przeznaczonym do tych zadań.

Dyrektor ZZM wyjaśnił, że w zakresie ww. zadań potencjał techniczny ZZM zaspokajał potrzeby gminy, a także pozwalał na realizację zleceń zewnętrznych w zakresie redukcji koron i wycinki drzew. W 2017 r. ZZM podjął działania mające na celu zakup niezbędnej części do podnośnika i nowej rębarki do gałęzi w celu dalszej bezpiecznej eksploatacji i obsługi tych maszyn. W przygotowaniu jest dokumentacja do wystąpienia o środki finansowe z budżetu miasta na te zakupy.

(dowód: akta kontroli str. 48-52)

1.6. W budżecie Gminy zapewniono środki finansowe na realizację zadań dotyczących usuwania drzew i krzewów w ramach prowadzonych inwestycji zgłaszanych przez Departament Zarząd Dróg. Departament Inwestycji oraz Departament Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji nie zgłaszały natomiast żadnego zapotrzebowania w tym zakresie.

Wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz zagospodarowania pozyskanego drewna wynosiła w: 2015 r. – 16,3 tys. zł, 2017 r. – 150 tys. zł, a 2018 r. (do 15 maja) – 2,8 tys. zł. W 2016 r. nie wydatkowano środków na ten cel.

(dowód: akta kontroli str. 53-55)

1.7. W latach 2015-2018 (do 15 maja) w Urzędzie dokonywano identyfikacji ryzyka oraz przeprowadzano analizę zidentyfikowanych ryzyk w obszarze związanym z przyjmowaniem i wydawaniem zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów, określając istotność na niskim poziomie. W Departamencie Zarząd Dróg

dokonywano identyfikacji ryzyka oraz przeprowadzano analizy w obszarze związanym z usuwaniem drzew i krzewów w ramach prowadzonych inwestycji drogowych, określając istotność na niskim poziomie. W Departamencie Inwestycji Departamencie Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji nie dokonywano natomiast identyfikacji tych ryzyk oraz nie przeprowadzano ich analizy.

Wiceprezydent wyjaśnił, że dla zadań inwestycyjnych identyfikacja ryzyk, jego analiza i planowana reakcja na ryzyko określone są na etapie sporządzania rocznych programów działania. W programach tych m.in. przewidziany jest i systematycznie w okresie realizacji robót wykonywany monitoring realizacji robót, udział w radach budowy i naradach technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 56-218, 223-233)

1.8. W okresie objętym kontrolą, realizacja zadań dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz zagospodarowania drewna nie była przedmiotem audytu wewnętrznego, a także kontroli przeprowadzanej przez komisję rewizyjną Rady Miejskiej w Elblągu.

Wiceprezydent Miasta Elbląg wyjaśnił, iż w okresie 2015-2018 w procesie sporządzania rocznego planu audytu, w oparciu o analizę ryzyka skuteczności wdrożonych mechanizmów kontroli nie zdefiniowano braku mechanizmów kontroli nad procesem usuwania drzew i krzewów.

(dowód: akta kontroli str. 219-233)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że pracownicy trzech departamentów, tj.: Inwestycji, Zarządu Dróg oraz Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji, realizujący zadania dotyczące usuwania drzew i krzewów z nieruchomości gminnych, nie uczestniczyli w latach 2015-2018 w żadnych szkoleniach z tego zakresu.

Wiceprezydent wyjaśnił, że w przypadku zagadnień objętych kontrolą podnoszenie kwalifikacji jest szczególnie wymagane od pracowników Referatu, którzy w zakresie swoich kompetencji mają rozpatrywanie wniosków o wydanie zezwoleń na wycinkę i wydawanie decyzji zezwalających lub odmawiających usunięcia drzew i krzewów. Natomiast w przypadku zadań inwestycyjnych oraz gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi mienie komunalne zakres zagadnień objętych kontrolą stanowi fragment ogółu zadań związanych z tymi procesami. Każdorazowo prowadzone są konsultacje, spotkania lub wspólne wizje terenowe przy udziale pracowników Referatu – dysponujących specjalistyczną wiedzą, doświadczeniem i praktyką w zakresie ochrony zieleni. Wskazał on również, że mając na celu dalszą realizację zadań związanych z wycinką drzew i gospodarowaniem drewna, Urząd podejmie czynności zmierzające do przeszkolenia pracowników w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 44-46, 223-233)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

2. Wydawanie zezwoleń i przyjmowanie zgłoszeń dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz kontrola realizacji warunków wynikających z prowadzonych postępowań

2.1. Wydawanie zezwoleń dotyczących usuwania drzew

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. W latach 2015-2018 (według wydanych zezwoleń) w Gminie przewidziano do usunięcia, z terenów innych niż tereny nieruchomości gminnych, łącznie 2.579 drzew i 6.895,29 m² krzewów, dla których wymagane było uzyskanie zezwolenia. I tak, w:

– 2015 r. usunięto 636 drzew i 5.077 m² krzewów;

- 2016 r. – 527 drzew i 288,5 m² krzewów;
- 2017 r. – 637 drzew i 739,79 m² krzewów;
- 2018 r. (do 15 maja) – 779 drzew i 790 m² krzewów.

(dowód: akta kontroli str. 234-261)

2.1.2. Do Prezydenta wpłynęło łącznie 600 wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenów innych niż tereny nieruchomości gminnych, tj. w:

- 2015 r. – 200 wniosków na usunięcie 1.238 drzew i 1.055 m² krzewów;
- 2016 r. – 227 wniosków dotyczących 3.403 drzew i 1.271,89 m² krzewów;
- 2017 r. – 133 wniosków (1.065 drzew i 2.365,8 m² krzewów);
- 2018 r. (do 15 maja) – 40 wniosków (1.214 drzew i 4.246 m² krzewów).

(dowód: akta kontroli str. 234-261)

2.1.3. Na podstawie złożonych wniosków Prezydent wydał w:

- 2015 r. – 158 zezwoleń na usunięcie 886 drzew i 5.250 m² krzewów;
- 2016 r. – 179 zezwoleń (758 drzew i 188,29 m² krzewów);
- 2017 r. – 100 zezwoleń (598 drzew i 1.457 m² krzewów);
- 2018 r. (do 15 maja) – 22 zezwoleń (381 drzew).

(dowód: akta kontroli str. 234-261)

2.1.4. Spośród złożonych wniosków, 44 załatwiono odmownie, zaś 32 wnioski pozostawiono bez rozpoznania w trybie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴, 12 wniosków wycofano, 46 postępowań umorzono, a siedem było w toku. Przyczyną wydania decyzji odmownych był m.in. dobry stan zdrowotny drzew ujętych we wniosku oraz możliwość poprawy bezpieczeństwa w sąsiedztwie wnioskowanych drzew przez wykonanie cięć pielęgnacyjnych. Umorzeniu postępowań następowało natomiast m.in. z powodu zmiany przepisów, która spowodowała, iż po 1 stycznia 2017 r. w niektórych przypadkach zezwolenie nie było wymagane oraz ze względu na to, że wnioskowane do usunięcia drzewa rosły poza granicami nieruchomości wnioskodawcy.

(dowód: akta kontroli str. 234-261)

2.1.5. Łączna wartość naliczonych opłat za usunięcie drzew i krzewów w 25 zezwoleniach (5% ogółu wydanych zezwoleń) wyniosła 935,8 tys. zł⁵. W przypadku 16 zezwoleń, w których naliczono łącznie 548,1 tys. zł opłaty za usunięcie drzew i krzewów, termin jej uiszczenia odroczone w związku z zobowiązaniem wnioskodawcy do przesadzenia drzew i krzewów lub dokonania nasadzeń zastępczych. Wnioskodawcy uiszcili kwotę do bieżącej zapłaty w wysokości 385,4 tys. zł⁶, naliczoną w dziewięciu zezwoleniach.

W odniesieniu do kwestii niewielkiej skali naliczania w zezwoleniach opłat za usunięcie drzew i krzewów, Wiceprezydent wyjaśnił, że w czasie rozpatrywania wniosków Urząd zawsze kieruje się zasadą wyważenia interesu społecznego, tj. konieczności ochrony przyrody oraz interesu posiadacza nieruchomości. W zezwoleniach przywoływany jest art. 86 uoop, mówiący o wyłączeniu naliczenia opłat z tytułu usunięcia drzew i krzewów z uwagi przede wszystkim na fakt, iż wnioskowana do usunięcia zieleń jest w złym stanie fitosanitarnym, mogącym zagrażać bezpieczeństwu ludzi lub mienia.

(dowód: akta kontroli str. 234-261)

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, ze zm., dalej: Kpa.

⁵ 2015 r. – 113,3 tys. zł, 2016 r. – 241,8 tys. zł, 2017 r. – 296,3 tys. zł i 2018 r. (do 15 maja) – 284,4 tys. zł.

⁶ 2015 r. – 7,2 tys. zł, 2016 r. – 59,9 tys. zł, 2017 r. – 34 tys. zł i 2018 r. (do 15 maja) – 284,4 tys. zł.

2.1.6. W latach 2015-2018 (do 15 maja), w 286⁷ spośród 459 (62%) zezwoleń dla terenów innych niż tereny nieruchomości gminnych Prezydent nałożył obowiązek dokonania nasadzeń zastępczych (1.951 drzew i 1.571,5 m² krzewów), a w dwóch zezwoleniach z 2016 r. obowiązek przesadzenia siedmiu drzew. Stosunek drzew i krzewów nasadzonych/przesadzonych do drzew i krzewów usuniętych wynosił co najmniej 1:1. W 434 zezwoleniach dla terenów innych niż tereny nieruchomości gminnych odstąpiono od opłaty i nie naliczono obowiązku kompensacji.

Prezydent wyjaśnił, iż w wydawanych zezwoleniach, po analizie całego materiału dowodowego, w tym oględzin, przywoływany był art. 86 uoop, który wyłączał naliczenie opłat z tytułu usunięcia drzew i krzewów m.in. z powodu złego stanu fitosanitarnego wnioskowanej do usunięcia zieleni, mogącej zagrażać bezpieczeństwu ludzi lub mienia.

(dowód: akta kontroli str. 229, 234-262)

2.1.7. Analiza dokumentacji 13 zezwoleń⁸ na usunięcie drzew i krzewów wykazała, że zezwolenia te wydano zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową, gdyż m.in. teren objęty zezwoleniem nie został wpisany do rejestru zabytków (w sytuacjach takich zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków) oraz nie stanowił nieruchomości należącej do gminy.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.8. W ww. 13 analizowanych sprawach zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów wydawano na podstawie kompletnych lub uzupełnionych wniosków (w przypadku braków stronę postępowania każdorazowo wzywano do jego uzupełnienia w trybie art. 64 Kpa), zawierających m.in.:

- zgodę właściciela nieruchomości, w przypadku gdy wniosek został złożony przez posiadacza nieruchomości niebędącego jej właścicielem;
- nazwę gatunku drzewa lub krzewu;
- przyczynę zamierzonego usunięcia drzew i krzewów;
- projekt planu nasadzeń zastępczych lub planu przesadzenia drzewa lub krzewu;
- informację o liczbie, gatunku lub odmianie drzew lub krzewów planowanych do przesadzenia/nasadzenia oraz miejscu i planowanym terminie ich wykonania;
- termin usunięcia drzew i krzewów;
- zapis o sprawdzeniu występowania siedlisk gatunków chronionych (roślin, zwierząt, grzybów) w obrębie drzew.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.9. W toku prowadzonych postępowań nie analizowano możliwości innych wariantów realizacji inwestycji, w celu zachowania jak największej liczby drzew i krzewów. Nie wystąpiły też przypadki udzielenia zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, mimo że nie było takiego wymogu.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.10. Zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów wydawano po stosownym uzgodnieniu z odpowiednimi organami. W dokumentacji jednej sprawy (z 13 badanych) wymagane było uzgodnienie z Parkiem Krajobrazowym Wysoczyzny Elbląskiej w Elblągu, ze względu na drzewa zlokalizowane na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej - Zachód. Prezydent dokonał uzgodnienia z tym organem, które zostało przeprowadzone zgodnie z określonymi w przepisach warunkami.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

⁷ 2015 r. – 123 zezwolenia, 2016 r. – 82, 2017 r. – 70 i 2018 r. (do 15 maja) – 11.

⁸ Po cztery sprawy z lat 2015-2017 i jedna sprawa z 2018 r. - wszystkie dotyczące największej liczby drzew i krzewów.

2.1.11. W objętych analizą 13 sprawach wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów poprzedzone zostało każdorazowo przeprowadzeniem oględzin wymaganych na podstawie uoop. W protokole oględzin ujęto informacje potwierdzające dokonanie weryfikacji danych zawartych we wniosku o wydanie zezwolenia, jak np. dotyczące liczby oraz gatunku drzew i krzewów, występowanie chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. Oględziny, których wyniki zostały właściwie udokumentowane (w każdym przypadku wykonano zdjęcia dokumentujące ustalenia) przeprowadziły osoby, które miały odpowiednie kwalifikacje.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.12. Analiza 13 wydawanych zezwoleń wykazała, że zawierały one wszystkie wymagane prawem elementy, określone w art. 83d ust. 1 – 4 uoop, tj. m.in.:

- imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
- miejsce usunięcia drzewa lub krzewu;
- nazwę gatunku drzewa lub krzewu;
- obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm;
- wielkość powierzchni, z której zostanie usunięty krzew;
- wysokość opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu;
- termin usunięcia drzew i krzewów z wyłączeniem okresu od 1 marca do 15 października, tj. „okresu lęgowego ptaków”, zarówno chronionych, jak i niechronionych gatunków.

W przypadku uzależnienia wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów od wykonania nasadzeń zastępczych, bądź przesadzenia drzewa, zezwolenia określały dodatkowo warunki wymienione w art. 83d ust. 2 i 3 uoop, tj.:

- miejsce nasadzeń/miejsce, na które zostanie przesadzone drzewo lub krzew;
- liczbę nasadzanych drzew lub wielkość powierzchni krzewów;
- minimalny obwód pni nasadzanych drzew na wysokości 100 cm lub minimalny wiek nasadzanych krzewów;
- gatunek lub odmianę nasadzanych drzew lub krzewów;
- termin wykonania nasadzeń/termin przesadzenia drzewa lub krzewu;
- termin złożenia informacji o wykonaniu nasadzeń/przesadzeniu drzewa lub krzewu.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.13. Postępowania w sprawie wydania zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów prowadzone były w terminach określonych w przepisach Kpa. W 12 z 13 (92%) badanych przypadków, zgodnie z art. 36 Kpa, o każdym przypadku niezłażenia w terminie jednego miesiąca Urząd powiadamiał stronę, podając przyczynę zwłoki. Wskazywał też nowy termin złażenia sprawy oraz pouczał o prawie do wniesienia ponaglenia, zaś w jednym przypadku postępowanie zostało zakończzone w terminie jednego miesiąca i nie wymagało takiego powiadowienia. Wszystkie terminy rozpatrzenia wniosku przedłużano tylko jeden raz z powodu skomplikowania sprawy (postępowania dotyczyły od 14 do 120 drzew) lub konieczności uzyskania wymaganych uzgodnień od innych organów.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.1.14. W badanej próbie 13 zezwoleń nie wystąpiły przypadki naliczenia przez Prezydenta opłat za usunięcie drzew i krzewów. Prawidłowość naliczania tych opłat zbadano na podstawie czterech innych losowo dobranych zezwoleń, w których opłaty te naliczono. Badanie to wykazało, że Prezydent prawidłowo naliczał opłaty za usunięcie drzew i krzewów.

(dowód: akta kontroli str. 263-265, 268-281)

2.1.15. W dokumentacji trzech z czterech wybranych losowo do badania zezwoleń, w przypadku których Prezydent nie naliczył opłaty za usunięcie drzew i krzewów, odstąpienie od jej naliczenia miało podstawy prawne zgodne z art. 86 uoop i merytoryczne wykazane w protokole oględzin, m.in.: zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia. W jednym przypadku, dotyczącym drzew rosnących przy linii kolejowej na terenie PKP, zastosowano ww. przepisy uoop, zamiast art. 56 ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym⁹.

(dowód: akta kontroli str. 282, 285-303)

2.1.16. Informacje o wnioskach i zezwoleniach dotyczących usunięcia drzew i krzewów były na bieżąco wprowadzane do publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie w formie elektronicznej i zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. f oraz art. 22 i 23 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 263-265)

2.2. Kontrola realizacji warunków wynikających z prowadzonych postępowań

2.2.1. Prezydent monitorował przestrzeganie przez wnioskodawców terminu wniesienia opłaty za usunięcie drzew i krzewów oraz każdorazowo podejmował stosowne działania w celu wyegzekwowania należności wraz z odsetkami. W badanym okresie w dziewięciu przypadkach naliczono opłaty za usunięcie drzew i krzewów. W ośmiu opłaty te zapłacono w terminie, a w jednym zobowiązany dokonał wpłaty wraz z naliczonymi przez Urząd odsetkami, po otrzymaniu wezwania.

(dowód: akta kontroli str. 304-305)

2.2.2. Prezydent nie w pełni monitorował przestrzeganie przez wnioskodawców określonego w zezwoleniu terminu usunięcia drzew i krzewów i przedłożenia informacji o dokonanych nasadzeniach zastępczych / przesadzeniu drzew i krzewów. Realizowane to było poprzez prowadzenie rejestru wydanych decyzji, w programie Excel, wspomaganego systemem EOD – Elektroniczny Obieg Dokumentów, umożliwiającym weryfikację określonego w zezwoleniu terminu usunięcia drzew i krzewów. W ośmiu z 13 analizowanych zezwoleń nałożono obowiązek dokonania nasadzeń i przedstawienia informacji w terminie 14 dni od ich wykonania. W czterech z ww. ośmiu przypadków informacje wniesiono w terminie, a po dokonaniu oględzin stwierdzono, że terminy nasadzeń zgadzały się z zezwoleniem.

(dowód: akta kontroli str. 306-316)

2.2.3. W przypadku zezwoleń, w których nakazano wykonanie nasadzeń zastępczych, do zakończenia kontroli NIK nie upłynął okres trzech lat od określonego w zezwoleniu terminu na wykonanie tych nasadzeń.

W toku kontroli NIK dokonano analizy podejmowania działań w celu monitorowania zachowania żywotności dokonanych nasadzeń po upływie trzech lat od ich wykonania. Analizą objęto cztery zezwolenia z 2014 r., dla których upłynął ten okres. Wykazała ona, że w sprawach tych pracownicy Urzędu sprawdzili żywotność nasadzeń. Miało to miejsce od tygodnia do trzech miesięcy po upływie ww. terminu i w związku z tym wydane zostały decyzje o umorzeniu opłaty. W celu sprawdzenia żywotności przeprowadzali oni oględziny, które zostały rzetelnie udokumentowane.

(dowód: akta kontroli str. 306-343)

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1727, ze zm., dalej: utk.

¹⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, ze zm.

2.2.4. Prezydent Miasta kontrolował spełnienie wymogu uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub pozwolenia na budowę przed usunięciem drzew i krzewów.

Kierownik Referatu wyjaśniła, że po 17 czerwca 2017 r. wydano 8 decyzji, w których drzewa lub krzewy w zakresie projektu zagospodarowania terenu kolidowały z planowaną inwestycją lub robotami budowlanymi. Wnioskodawca do wniosku o wydanie zezwolenia załączał inwentaryzację z mapą lub rysunkami, określającymi usytuowanie drzew w stosunku do granic nieruchomości i obiektów budowlanych istniejących lub budowanych. W każdym przypadku, po złożeniu wniosku przez wnioskodawcę przeprowadzano wizję terenową, w trakcie której dokonywano oględzin drzewostanu na miejscu planowanej inwestycji, weryfikując stan podany w dokumentacji załączonej do wniosku ze stanem rzeczywistym. Każdorazowo sporządzano też protokoły ze zdjęciami. Podała również, że pozwolenie na budowę inwestor uzyskuje po złożeniu odpowiedniego wniosku, a jednym z załączników do niego jest decyzja zezwalająca na wycinkę zieleni. W momencie uzyskania pozwolenia na budowę i wykonania wycinki, inwestor przedkładał informacje o jej wykonaniu. Na podstawie oględzin Referat oceniał poprawność wykonania warunków decyzji, sporządzając protokoły.

(dowód: akta kontroli str. 306-316)

2.3. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących usuwania drzew i krzewów

2.3.1. Prezydent nie podjął próby oszacowania liczby drzew i krzewów, które w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 16 czerwca 2017 r. zostały usunięte z terenu nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych na cele niezwiązane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Prezydent wyjaśnił, że zmiany w przepisach dotyczących wycinki drzew i krzewów obowiązujące w ww. okresie nie spowodowały w mieście poważniejszych strat. Urząd nie rejestrował wszystkich wycinek drzew – nie mając ku temu stosownych narzędzi prawnych. Nie posiadano wówczas kompetencji oraz delegacji ustawowej nakładającej obowiązek monitorowania nieruchomości osób fizycznych, z których usunięto drzewa. Każda wycinka zgłoszona przez mieszkańców, która wzbudziła ich niepokój, została zweryfikowana. W Urzędzie nie prowadzono statystyk ilościowych, dlatego że przepisy nie zawierały żadnego nakazu informowania organu, że do takiej wycinki się przystępuje.

(dowód: akta kontroli str. 344-352)

2.3.2. W okresie od 17 czerwca 2017 r. do 15 maja 2018 r. do Prezydenta złożono 94 zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew, w tym 57 w 2017 r. i 37 w 2018 r. (do 15 maja). W odniesieniu do tych zgłoszeń tylko w jednym przypadku Prezydent wniósł sprzeciw, który dotyczył jednego drzewa. Przyczyną wniesienia sprzeciwu był fakt, iż wnioskodawca nie uzupełnił wniosku o zgodę właściciela nieruchomości na dokonanie wycinki.

(dowód: akta kontroli str. 344-346)

2.3.3. Szczegółową analizą objęto 10 zgłoszeń (po pięć z 2017 r. i 2018 r.). Ustalono, że w każdym przypadku oględziny przeprowadzone zostały w terminie do 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia. Oględziny każdorazowo udokumentowane zostały w protokole, w którym wskazano w szczególności: liczbę oraz gatunki i wymiary drzew przewidzianych do usunięcia, zgodnie z przepisami na wysokości 5 i 130 cm, informację dotyczącą organizmów chronionych i gniazd ptasich oraz ocenę drzew spełniających kryteria pomników przyrody. Protokół zawierał również informację o obowiązku uiszczenia opłaty za usunięte drzewa, w przypadku niezgodnego z art. 83f ust. 17 uoop wykorzystywania nieruchomości objętej

wnioskiem. Dziewięć zgłoszeń było kompletnych w dniu ich złożenia, zaś jedno zostało uzupełnione po pisemnym wezwaniu.

(dowód: akta kontroli str. 344-352)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie wprowadzono procedury umożliwiającej zidentyfikowanie ewentualnej zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Prezydent wyjaśnił, że na chwilę obecną Urząd nie wprowadził procedury w tym zakresie, jednak wnioskodawcy noszący się z zamiarem usunięcia drzew z terenu swoich działek, każdorazowo są pouczeni o obowiązku wynikającym z art. 83f ust. 17 uoop - zarówno na piśmie informującym o terminie przeprowadzenia oględzin, jak również w czasie ich trwania, co potwierdza sporządzany protokół z wizji.

Zdaniem jednak Najwyższej Izby Kontroli, wprowadzenie takiej procedury umożliwiłoby bieżące monitorowanie przypadków, w których (w okresie pięciu lat od dokonania zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa/drzew) tereny z których usunięto drzewa, przeznaczone zostały na prowadzenie działalności gospodarczej. Ponadto, wprowadzenie takich wytycznych wpłynęłoby na zminimalizowanie ryzyka związanego z możliwością niewyegzekwowania należnych Gminie opłat z tytułu usunięcia tych drzew z terenów objętych zmianą sposobu użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 349-352)

2. W przypadku czterech z ośmiu zezwoleń objętych analizą, w Urzędzie nie monitorowano przestrzegania przez wnioskodawców określonego w zezwoleniu terminu usunięcia drzew i krzewów i przedłożenia informacji o dokonanych nasadzeniach zastępczych / przesadzeniu drzew i krzewów.

Kierownik Referatu wskazała, że wydane decyzje nie były nakazowe, a w przypadku niewykonania decyzji, wnioskodawca nie miał obowiązku przedłożenia powyższej informacji o wykonaniu nasadzeń. W ramach ww. monitoringu przeprowadzano oględziny terenów objętych decyzjami, w których naliczono opłatę za wycinkę lub zobowiązano wnioskodawcę do wykonania nasadzeń zastępczych, który złożył informację o ich wykonaniu.

(dowód: akta kontroli str. 260-261)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

3. Podejmowanie działań w przypadku podejrzenia nielegalnego usunięcia drzew i krzewów oraz podejrzenia ich uszkodzenia lub zniszczenia oraz egzekwowanie wymierzonych kar pieniężnych

Opis stanu
faktycznego

W latach objętych kontrolą do Urzędu wpłynęło łącznie siedem skarg dotyczących nielegalnego usunięcia drzew (dwie sprawy) lub zniszczenia drzew, m.in. z powodu niepoprawnej ich pielęgnacji¹¹ (pięć spraw) na terenach innych niż nieruchomości gminne. Referat każdorazowo podejmował działania w celu potwierdzenia bądź wykluczenia prawdziwości informacji zawartych w skargach poprzez przeprowadzenie oględzin w celu określenia stanu faktycznego. We wszystkich przypadkach oględziny prowadzone zostały w terminie do 30 dni od dnia wpłynięcia skargi. W ramach rozpatrywania skarg stwierdzono:

¹¹ 2015 r. - cztery skargi, 2016 r. - trzy, 2017 r. - dwie i do 15 maja 2018 r. - jedna skarga.

- w jednym przypadku nielegalne usunięcie drzewa - w trakcie prowadzenia niniejszej kontroli NIK sprawa znajdowała się w toku;
- w jednym - uszkodzenie sześciu drzew przez sąsiada, tj. osobę nie będącą właścicielem nieruchomości i drzew na niej rosnących; sprawa ta została skierowana do sądu, który po przeprowadzeniu rozprawy administracyjnej odmówił wymierzenia kary za zniszczenie drzew, gdyż nie zaszyły przesłanki określonego art. 87a ust. 5 uoop;
- w pięciu przypadkach, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Urząd nie stwierdził naruszenia, o czym poinformowano składających skargę.

W badanym okresie Prezydent nie wymierzał kar pieniężnych w drodze decyzji administracyjnej z przyczyn określonych w art. 88 ust. 1 uoop.

(dowód: akta kontroli str. 353)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

4. Sporządzanie i składanie do właściwych organów wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych, wywiązywanie się z obowiązków zawartych w zezwoleniach oraz prowadzenie sprawozdawczości dotyczącej nasadzeń oraz ubytków drzew i krzewów

4.1. Sporządzanie i składanie do właściwych organów wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych

Opis stanu faktycznego

4.1.1. W latach objętych kontrolą odpowiedzialne w Urzędzie za sporządzanie wniosków i uzyskanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych były:

- w ramach zadań inwestycyjnych: Departament Inwestycji i Departament Zarząd Dróg;
- w ramach zadań gospodarowania mieniem komunalnym – Departament Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji.

Wnioski składane były do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a w 2015 r. także do Prezydenta Miasta Elbląg.

W badanym okresie Departament Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji wydał podmiotom dysponującym terenami gminnymi 86 zgód (w tym 26 jednostkom budżetowym) na złożenie wniosków o usunięcie drzew lub krzewów. Zgody te stanowiły załączniki do wniosków..

Ponadto, ZZM złożył do właściwych organów 49 wniosków o usunięcie drzew i krzewów (dwa w 2015 r., 18 w 2016 r., 22 w 2017 r. i siedem w 2018 r. (do 15 maja).

(dowód: akta kontroli str. 354-389)

4.1.2. Na terenie Gminy realizowano trzy inwestycje objęte decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, w ramach których konieczne było usunięcie drzew i krzewów (z wyjątkiem nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków). W ramach tych inwestycji usunięto 547 drzew i 4,52 ha krzewów, w tym:

- w 2015 r. – 73 drzewa i 0,99 ha krzewów;
- w 2017 r. – 474 drzewa i 3,53 ha krzewów.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹² do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, nie stosowano przepisów o ochronie przyrody w zakresie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na ich usunięcie oraz opłat z tym związanych.

(dowód: akta kontroli str. 391)

4.1.3. W latach 2015-2018 (do 15 maja) nie wystąpiły przypadki wymierzenia Miastu Elbląg przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego administracyjnych kar pieniężnych za nielegalne usunięcie, uszkodzenie bądź zniszczenie drzew lub krzewów.

(dowód: akta kontroli str. 392-395)

4.1.4. W okresie objętym kontrolą do Rady Miejskiej w Elblągu nie wpłynęły skargi dotyczące usuwania drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych.

(dowód: akta kontroli str. 396)

4.1.5. Analiza dokumentacji sześciu spraw dotyczących zadań inwestycyjnych (m.in. specyfikacji istotnych warunków zamówienia i projektów powykonawczych), dla których Gmina nie występowała z wnioskiem o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów wykazała, że nie miały miejsca przypadki usunięcia przez Gminę drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych bez wymaganego zezwolenia.

(dowód: akta kontroli str. 397)

4.1.6. Miasto w badanym okresie złożyło łącznie 102 wnioski o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych, w tym w:

- 2015 r. 10 wniosków na 503 drzew i 5.703 m² krzewów;
- 2016 r. 33 wnioski na 267 drzew i 153 m² krzewów;
- 2017 r. 50 wniosków na 257 drzew i 42 m² krzewów;
- 2018 r. (do 15 maja) – dziewięć wniosków na 54 drzewa.

Spośród ww. 102 wniosków, 27 zostało złożonych przez Urząd, w tym w:

- 2015 r. siedem wniosków na 496 drzew i 5.701 m² krzewów;
- 2016 r. trzy wnioski na 29 drzew i 88,5 m² krzewów;
- 2017 r. 16 wniosków na 53 drzewa i 40 m² krzewów;
- 2018 r. (do 15 maja) – jeden wniosek na jedno drzewo.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.1.7. W latach 2015 - 2018 (do 15 maja), do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gmina złożyła 96 wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, z których 21 złożonych zostało bezpośrednio przez Departamenty Urzędu. W 2015 r. dwa departamenty złożyły również sześć wniosków do Prezydenta Miasta Elbląg o usunięcie drzew i krzewów z nieruchomości gminnych (pięć zostało złożonych przez pracowników Departamentu Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji, a jeden - Departamentu Inwestycji) i uzyskały stosowne zezwolenia. Analiza czterech z ww. sześciu zezwoleń wykazała, że postępowania w tych sprawach prowadzone były w sposób rzetelny, gdyż m.in. przeprowadzono oględziny i wydano kompletne zezwolenia, na podstawie wniosków zawierających wszystkie wymagane elementy.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

¹² Dz. U. z 2017 r. poz. 1496, ze zm.

4.1.8. Analiza dokumentacji 13 zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z nieruchomości gminnych, w związku z realizowanymi inwestycjami bądź utrzymaniem terenu, które Gmina uzyskała w okresie objętym kontrolą wykazała, że złożone wnioski były kompletne, a dane w nich zawarte były zgodne ze stanem faktycznym. Zawarto w nich bowiem m.in.:

- pełną nazwę gatunku drzewa lub krzewu;
- przyczynę zamierzonego usunięcia drzew i krzewów;
- projekt planu nasadzeń zastępczych lub planu przesadzenia drzewa lub krzewu;
- informację o liczbie, gatunku bądź odmianie drzew lub krzewów planowanych do przesadzenia/nasadzenia oraz miejscu i planowanym terminie ich wykonania;
- termin usunięcia drzew i krzewów – nie planowano w okresie od 1 marca do 15 października (tj. w tzw. „okresie lęgowym lub wychowu młodych”).

Analiza wykazała także, że miejsce planowanego usunięcia drzew i krzewów było zgodne z lokalizacją inwestycji, a wniosek złożony został przed jej realizacją. W 13 analizowanych zezwoleniach Gmina nie była wzywana przez właściwy organ do uzupełnień wniosków lub dokonania stosownych wyjaśnień w złożonym wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 397-399)

4.2. Wywiązywanie się przez gminę z obowiązków zawartych w zezwoleniach na usunięcie drzew i krzewów

4.2.1. Na podstawie złożonych wniosków Gmina uzyskała w okresie objętym kontrolą 78 zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów, w tym w:

- 2015 r. dziewięć zezwoleń na usunięcie 496 drzew i 5.703 m² krzewów;
- 2016 r. 24 zezwolenia na usunięcie 229 drzew i 149 m² krzewów;
- 2017 r. 40 zezwoleń na usunięcie 211 drzew;
- 2018 r. (do 15 maja) - pięć zezwoleń na usunięcie 20 drzew.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.2.2. W 2016 r., na podstawie dwóch wniosków ZZM Gmina otrzymała dwie decyzje Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego odmawiające zezwolenia na usunięcie łącznie sześciu drzew. W 2017 r. Gminie odmówiono natomiast zezwolenia na usunięcie łącznie trzech drzew. Wojewódzki Konserwator Zabytków nie wyraził zgody na usunięcie jednego drzewa, zaś Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego – dwóch. W latach objętych kontrolą nie było wniosków Gminy pozostawionych bez rozpoznania w trybie art. 64 ust. 2 Kpa i przypadków umorzenia postępowania.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.2.3. Łączna wartość opłat naliczonych Gminie za usunięcie drzew i krzewów wyniosła 448,5 tys. zł. Opłaty te naliczono w trzech zezwoleniach¹³. W pozostałych 75 zezwoleniach organ wydający decyzje odstąpił od naliczenia opłaty m.in. z powodu:

- występowania drzew, które posadzono lub wyrosły na nieruchomości po zakwalifikowaniu jej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na cele budowlane (art. 86 ust. 1 pkt 7 uoop);
- faktu, że usunięcie było związane z odnową i pielęgnacją drzew rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (art. 86 ust. 1 pkt 3 uoop);

¹³ Jedno zezwolenie na podstawie wniosku Departamentu Inwestycji, jedno – Departamentu Gospodarki Nieruchomościami i jedno ZZM.

- występowania topoli o obwodzie pnia powyżej 100 cm, mierzonego na wysokości 130 cm, nienależących do gatunków rodzimych, jeżeli zostaną zastąpione w najbliższym sezonie wegetacyjnym drzewami innych gatunków (art. 86 ust. 1 pkt 10 uoop).

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.2.4. W 28 zezwoleniach dotyczących 220 drzew, Gmina została zobowiązana do dokonania nasadzeń zastępczych, zaś stosunek drzew nasadzonych w stosunku do drzew usuniętych, zgodnie z warunkami ww. zezwoleń, wynosił 1:1.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.2.5. We wszystkich trzech zezwoleniach, w których Gmina została zobowiązana do uiszczenia opłaty za usunięcie drzew i krzewów, termin jej uiszczenia odroczone na okres trzech lat (tj. do października 2019 r., 30 września 2020 r. i 31 października 2020 r.), w związku z nałożeniem obowiązku dokonania nasadzeń zastępczych. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki nieuiszczenia opłaty lub nieterminowego uiszczenia opłaty, skutkujące koniecznością zapłaty odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 354-390)

4.2.6. W objętych analizą 13 przypadkach gmina usunęła drzewa i krzewy w terminie określonym w zezwoleniu.

(dowód: akta kontroli str. 397-399)

4.2.7. W badanej próbie 13 zezwoleń wystąpiło sześć przypadków nakazania Gminie wykonania nasadzeń zastępczych. Analiza dokumentacji pięciu takich spraw wykazała, że nasadzenia zostały wykonane zgodnie z warunkami ujętymi w zezwoleniach odnośnie terminów, miejsc, liczby i gatunków nasadzonych drzew i krzewów (jedne nasadzenia znajdowały się w trakcie realizacji). W dwóch przypadkach nasadzeń dokonał ZZM, a w trzech wykonawca robót inwestycyjnych.

W przypadku dwóch zezwoleń kontroler NIK dokonał oględzin, stwierdzając, że:

- przy ulicy Mielczarskiego w Elblągu, w ramach nasadzenia zastępczego w związku wycięciem jednego drzewa nasadzono drzewo należące do gatunku rodzimego (termin trzech lat od nasadzenia upływa w październiku 2019 r.);
- przy ulicy Lotniczej w Elblągu, w ramach nasadzenia po wycięciu 25 drzew zastępczego nasadzono również 25 drzew.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin i protokołów dokonanych nasadzeń stwierdzono, że terminy ich wykonania były zgodne z określonymi w zezwoleniach, a nasadzenia zachowały swoją żywotność i były właściwie zabezpieczone przed uszkodzeniem. Były też one zgodne z warunkami określonymi w zezwoleniach co do miejsca, liczby i gatunków.

(dowód: akta kontroli str. 397-402)

4.2.8. W czterech z pięciu spraw objętych analizą organowi, który wydał zezwolenie Gmina złożyła wymaganą informację o wykonaniu nasadzeń drzew. Informacje te złożone zostały w wymaganym terminie i wynikało z nich, że nasadzenia wykonano zgodnie z warunkami określonymi w decyzjach.

(dowód: akta kontroli str. 397-399)

4.3. Sprawozdawczość dotycząca nasadzeń oraz ubytków drzew i krzewów

4.3.1. W latach 2015-2018 (do 15 maja) w Urzędzie sporządzano sprawozdania statystyczne SG-01 (leśnictwo i ochrona środowiska). Były one przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: „GUS”) w wymaganym terminie. W celu sporządzenia sprawozdań Gmina prowadziła rejestr ubytków oraz nasadzeń drzew i krzewów na terenach zieleni (według wydanych zezwoleń i przyjętych zgłoszeń), na podstawie którego ustalono liczbę drzew i krzewów usuwanych z terenów

zielonych nienależących i należących do Gminy. Stosowany przelicznik dla usuniętych i przesadzonych krzewów wynosił cztery sztuki krzewów na każdy metr kwadratowy powierzchni i był niezmienny w badanym okresie.

(dowód: akta kontroli str. 403-417)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2015 r. Prezydent, pełniący jednocześnie funkcję Starosty, wydał sześć zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów na podstawie wniosków złożonych przez upoważnionych do jego reprezentowania pracowników Urzędu, czyli de facto na własny wniosek, co naruszało przepisy dotyczące wyłączenia z udziału w postępowaniu pracownika lub organu (art. 24, 25 i art. 26 § 3 Kpa).

Wiceprezydent wyjaśnił, że w praktyce działania organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r. powszechnie stosowano zasadę wydawania zezwoleń na „własny wniosek”. Działanie takie stosowano, powołując się na ustalenia wewnętrznej kontroli problemowej, przeprowadzonej w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu w dniach 22 maja do 24 czerwca 2009 r., która uznała je za poprawne.

Zdaniem Izby aktualne jest, również w odniesieniu do stanu prawnego obowiązującego w 2015 r., wyrażone w toku wcześniejszej kontroli NIK¹⁴ stanowisko, że wydawanie przez prezydenta miasta pełniącego jednocześnie funkcję starosty zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów na własny wniosek stanowi nieprawidłowość. NIK podtrzymuje również argumentację stojącą za tym stanowiskiem.

(dowód: akta kontroli str. 223-233, 355-389)

2. W przypadku jednej sprawy, dotyczącej realizacji przez Miasto uzyskanych zezwoleń na usunięcie drzew z nieruchomości gminnych i dokonania nasadzeń, Urząd nie przedłożył informacji o ich wykonaniu Marszałkowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pomimo iż na podstawie zezwolenia zobowiązany był on do tego w terminie 14 dni od dnia wykonania nasadzeń.

Dyrektor Departamentu Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji, odpowiedzialny za realizację ww. sprawy wyjaśnił, że powodem niepoinformowania o dokonanych nasadzeniach było przeoczenie. W dniu 11 lipca 2018 r. (w toku kontroli) przedłożył wymaganą informację, którą powinien przekazać w kwietniu 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 397-399, 422-424)

3. Urząd nierzetelnie sporządził trzy sprawozdania SG-01, tj. za rok 2015, 2016 i 2017 w zakresie danych dotyczących nasadzeń i ubytków drzew w ciągu roku. I tak, w sprawozdaniu SG-01 za 2015 r., w odniesieniu do liczby nasadzeń i ubytków nie ujęto danych dotyczących drzew wyciętych i nasadzonych na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz nie uwzględniono również drzew usuwanych z terenów gminnych, które nie wymagały zezwolenia. W sprawozdaniach za 2016 r. i 2017 r., oprócz nieujmowania danych o wycinkach i nasadzeniach wynikających z decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jak i drzew usuwanych z terenów gminnych, które nie wymagały zezwolenia, nie wskazano także danych w tym zakresie wynikających z decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

¹⁴ Patrz: Informacja o wynikach kontroli P/12/138 „Usuwanie z terenu nieruchomości gminnych i zagospodarowanie pozyskanego drewna” str. 7 – 13, www.nik.gov.pl/kontrola/P/12/138.

Kierownik Referatu wyjaśniła, że w ww. sprawozdaniach nie uwzględniono tych danych z uwagi na mało precyzyjne zapisy objaśnień do formularza statystycznego. Wskazała także, że Urząd podjął już czynności weryfikacyjne w stosunku do danych w nich ujętych, celem dokonania ich aktualizacji i dostosowania do stanu faktycznego. W dniu 29 czerwca br. wystąpiono w formie pisemnej do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego o przedłożenie ww. informacji.

(dowód: akta kontroli str. 403-421)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, w badanym obszarze.

5. Gospodarność, legalność i rzetelność działań związanych z usunięciem drzew i krzewów oraz zagospodarowaniem pozyskanego drewna

5.1. Usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych

Opis stanu faktycznego

5.1.1. W okresie objętym kontrolą usługę wycinki drzew i krzewów na terenie nieruchomości gminnych powierzono ZZM. Jednostka ta odpowiedzialna była za zarządzanie terenami zieleni miejskiej, w tym m.in. bieżące utrzymanie tej zieleni.

W ramach gospodarki mieniem komunalnym usuwanie drzew z nieruchomości gminnych realizował także Departament Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji. W 2015 r. zawarł on jedną umowę z wykonawcą zewnętrznym na wycinkę jednego drzewa na podstawie zezwolenia z 2014 r. (kwota wynikająca z umowy 541 zł). W ramach uzyskanych w latach 2015–2018 (do 15 maja) 18 zezwoleń, departament ten przekazał dziesięć spraw do realizacji ZZM, trzy scedował na nabywców nieruchomości wybranych w przetargach nieograniczonych, trzy zlecił podmiotom zewnętrznym, jedną przekazał do realizacji dzierżawcy nieruchomości gminnej i jedną podmiotowi realizującemu przebudowę zjazdu.

W ramach zadań inwestycyjnych realizowanych przez Departament Inwestycji i Departament Zarząd Dróg usługę wycinki drzew i krzewów na terenie nieruchomości gminnych powierzono wykonawcom zewnętrznym. Zawarto z nimi dziewięć umów na łączną kwotę 55.462 tys. zł, w których usunięcie drzew i krzewów oszacowano na 173 tys. zł¹⁵.

Bieżący nadzór nad realizacją zadań związanych z usuwaniem drzew, które powierzono wykonawcom zewnętrznym sprawowali pracownicy ww. departamentów.

(dowód: akta kontroli str. 31-38, 425-435)

5.1.2. Z analizy pięciu dokumentacji, dotyczących usunięcia drzew i krzewów oraz zagospodarowania pozyskanego drewna w związku z realizowanymi inwestycjami (dwie realizowane przez Departament Inwestycji i trzy przez Departament Zarząd Dróg) wynikało, iż wyceny usługi wycinki drzew i krzewów dokonywano na podstawie kosztorysu ofertowego wykonawcy.

(dowód: akta kontroli str. 436-580)

5.1.3. W przypadku dwóch inwestycji, realizowanych przez Departament Inwestycji, szacowania ilości pozyskanego drewna, na podstawie obmiaru, dokonywał pracownik tego departamentu, kwalifikując na podstawie informacji z ZZM pozyskane drewno.

W przypadku jednej inwestycji, realizowanej przez Departament Zarząd Dróg, szacowanie ilości i wartości pozyskanego drewna zawarte było w kosztorysie inwestorskim przygotowanym na etapie opracowania dokumentacji projektowej

¹⁵ 2015 r. – cztery umowy, 2016 r. – dwie umowy, 2017 r. – dwie umowy i 2018 r. - jedna umowa.

zieleni przez projektanta. Na etapie przygotowania dwóch z trzech postępowań przetargowych Departament Zarząd Dróg nie wykonywał obmiaru, kategoryzacji drewna i nie szacował wartości możliwego do pozyskania drewna w trakcie prowadzonych inwestycji. We wszystkich pięciu umowach pozyskane drewno stanowiło własność wykonawcy inwestycji jako odpad. W kosztorysach ofertowych wykonawca uwzględniał wartość drewna w kalkulacji ceny usługi wycinki.

(dowód: akta kontroli str. 436-586)

5.1.4. Koszt usunięcia drzew i krzewów (wynikający z umów zawartych przez Urząd z wykonawcami zewnętrznymi) wynosił:

- w 2015 r. - 17, 2 tys. zł;
- w 2016 r. - 146,2 tys. zł;
- w 2017 r. - 6,6 tys. zł;
- w 2018 r. (do 15 maja) - 2,8 tys. zł.

W ZZM, który dokonywał wycinki drzew, nie wyodrębniono kosztów tych działań.

(dowód: akta kontroli str. 425-435, 603)

5.2. Zagospodarowanie drewna pozyskanego w wyniku usunięcia drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych

Opis stanu
faktycznego

5.2.1. W okresie objętym kontrolą, w zakresie gospodarowania składnikami mienia ruchomego w Urzędzie obowiązywało zarządzenie nr 161/2015 Prezydenta Miasta Elbląg z 2015 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarowania składnikami majątku ruchomego Urzędu Miejskiego w Elblągu (dalej: Zarządzenie Nr 161/2015).

(dowód: akta kontroli str. 590-601)

5.2.2. W latach 2015 - 2018 (do 15 maja) trzy departamenty Urzędu nie wykazały ilości i wartości pozyskanego drewna w ramach prowadzonych zadań, a w związku z tym w Urzędzie nie były księgowane operacje gospodarcze z tym związane. W pięciu analizowanych umowach nie było wyodrębnionych zasad dotyczących gospodarowania drewnem pozyskanym w wyniku usunięcia drzew. Zapisy umów określały ogólnie traktowanie drewna jako odpadu, który stanowił własność wykonawcy.

Drewno pozyskiwane w ramach wycinek wykazywał natomiast ZZM, który uzyskał w:

- 2015 r. - 1.074 m³ drewna o wartości 121,4 tys. zł;
- 2016 r. - 694 m³ drewna o wartości 64,4 tys. zł;
- 2017 r. - 842 m³ drewna o wartości 98,9 tys. zł;
- 2018 r. (do 15 maja) - 467 m³ drewna o wartości 67,1 tys. zł.

W latach objętych kontrolą pozyskane przez ZZM drewno zostało sprzedane po cenach ustalonych w cennikach obowiązujących w poszczególnych latach lub wykorzystane na własne potrzeby (materiał niepodlegający kwalifikacji rodzajowej m.in. na ogniska w parkach miejskich).

Cenniki sprzedaży drewna pozyskiwanego w ramach wycinek drzew opracowane były na poszczególne lata przez ZZM, na podstawie katalogów nakładów rzeczowych i danych z rynku surowca drzewnego. Według tych cenników wartość drewna opałowego nieselekcjonowanego wynosiła od 32,40 zł do 48,60 zł za metr przestrzenny.

(dowód: akta kontroli str. 602-613)

5.2.4. Dochody Gminy, uzyskane w badanym okresie przez ZZM, ze sprzedaży drewna w wyniku wycinek wyniosły w:

- 2015 r. - 117,4 tys. zł ze sprzedaży 1.006 m³;

- 2016 r. - 63,3 tys. zł ze sprzedaży 656 m³;
- 2017 r. - 98,4 tys. zł ze sprzedaży 811 m³;
- 2018 r. (do 15 maja) - o wartości 65,5 tys. zł ze sprzedaży 431 m³.

(dowód: akta kontroli str. 602-613)

5.2.5. W latach objętych kontrolą wartość pozyskanego drewna przez ZZM rozliczano na podstawie miesięcznych protokołów, które zawierały ilość pozyskanego drewna, rozchód na podstawie faktur sprzedaży oraz stan na koniec miesiąca. Dochody z tytułu sprzedaży przez ZZM po ich przekazaniu do kasy Urzędu księgowano na kontach: 133 – 01 (po stronie „Winien”) oraz 222 – 01 (po stronie „Ma”).

(dowód: akta kontroli str. 228, 604)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej obszarze stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W 2015 r. Departament Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji dwukrotnie zlecił usługę usunięcia łącznie 26 drzew, a w 2018 r. usługę usunięcia dwóch drzew z nieruchomości gminnych, niezgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych¹⁶. W przypadku dwóch zleceń o wartości do 3 tys. zł netto (na wycinkę jednego drzewa w 2015 r. i dwóch w 2018 r.) nie sporządzono, wymaganej na podstawie § 4 ust. 1 Zarządzenia Nr 232/2015 i § 5 ust. 1 Zarządzenia Nr 398/2017, karty zapotrzebowania na dostawę/usług/roboty o wartości do 3 tys. zł. W przypadku zlecenia wycinki 25 drzew (wartość zamówienia powyżej 3 tys. zł) nie dopełniono procedury wyboru wykonawcy, określonej w § 6 ww. Zarządzenia Nr 232/2015, tj. m.in. nie dokonano rozeznania rynku, nie sporządzono oświadczenia w sprawie bezstronności, nie sporządzono notatki służbowej z przeprowadzenia procedury wyboru wykonawcy, stanowiącej podstawę do udzielenia zamówienia.

Dyrektor Departamentu wyjaśnił, że podmioty zewnętrzne wykonały wycinkę ww. drzew i uporządkowały teren, po uzyskaniu pisemnej zgody, w zamian za pozyskane drewno. Wycinka 25 drzew przez ten podmiot podyktowana była zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańcom pobliskich domów, ponieważ teren był notorycznie zaśmiecany i stanowił dzikie wysypisko śmieci oraz był miejscem spotkań osób bezdomnych i uzależnionych.

Wiceprezydent wyjaśnił, że w najbliższym czasie zostanie opracowana procedura usuwania drzew z terenów miejskich, w tym karta odpadów. Ponadto wycinka drzew będzie każdorazowo zlecana ZZM.

(dowód: akta kontroli str. 614-712)

2. Departament Zarząd Dróg, realizując w latach 2015 – 2018 (do 15 maja) dwie (z trzech objętych badaniem) inwestycje drogowe, w ramach których zostało wyciętych 474 drzew i 3,53 ha krzewów, nie wyliczył, nie szacował i nie wycenił wartości pozyskanego drewna na żadnym z etapów inwestycji, tj. zarówno w toku jej przygotowania, jak i realizacji. Wykonawcy tych inwestycji, wykorzystując ten fakt, pozyskane drewno traktowali zawsze jako odpad, przedstawiając karty odpadów.

Prezydent wyjaśnił, że w Urzędzie nie ma osoby, która mogłaby się zająć wyceną pozyskanego drewna. W przyszłości szacowanie wartości drewna

¹⁶ Zarządzenie nr 232/2015 Prezydenta Miasta Elbląg z 16 czerwca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro w Urzędzie Miejskim w Elblągu oraz Regulaminu udzielania w Urzędzie Miejskim w Elblągu zamówień, których mowa w art. 4 pkt 8Aa i 8b ustawy Prawo zamówień publicznych i Zarządzenie nr 398/2017 Prezydenta Miasta Elbląg z 14 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro w Urzędzie Miejskim w Elblągu.

pozyskanego w ramach wycinki przedinwestycyjnej będzie zlecane do ZZM. Dodał, że nastąpi ujednoczenie postępowania dla wszystkich jednostek Gminy w obszarach związanych z wycinką drzew oraz gospodarowaniem drewnem, ze szczególnym odniesieniem do rodzaju i ilości pozyskanego drewna, a także określeniem sposobu oraz miejsca magazynowania i sprzedaży pozyskanego drewna.

(dowód: akta kontroli str. 227-228, 583-589)

3. W Urzędzie nie ujmowano w księgach rachunkowych wartości pozyskanego drewna przekazywanego wykonawcy w ramach realizacji inwestycji lub gospodarki mieniem Gminy. Drewno pozyskane w wyniku usunięcia drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych stanowi składnik majątkowy Gminy, w związku z tym wartość drewna powinna być ujęta w dochodach własnych Gminy. Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁷, źródłem dochodów własnych gminy są dochody z majątku gminy. Według art. 17 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁸, kierownik jednostki zobowiązany jest do prowadzenia ewidencji zarówno księgowej, jak i ilościowej lub ilościowo-wartościowej składników mienia ruchomego. Takim składnikiem w tym przypadku jest zaś drewno pozyskiwane z wycinki drzew z terenów nieruchomości gminnych. Wynika to bezpośrednio z faktu, że drewno, jako składnik aktywów jednostki powinno być na bieżąco ujmowane w ewidencji księgowej. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, źródłem dochodów własnych są dochody z majątku. Niedokonywanie szacowania wartości drewna pozyskanego w wyniku usunięcia drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych i przekazanie drewna wykonawcy bez klasyfikacji oraz nieujmowanie w księgach rachunkowych jednostki wartości pozyskanego drewna stanowi naruszenie art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Skarbnik Urzędu wyjaśniła, że w latach 2015-2018 brak informacji stwierdzającej sprzedaż drewna od departamentów merytorycznych skutkowało brakiem zapisów w urzędzeniach księgowych Departamentu Skarbnik Miasta na kontach „2” lub „3” i „7”.

(dowód: akta kontroli str. 443-580, 583-585, 605)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnosi o:

1. Wprowadzenie procedury umożliwiającej monitorowanie zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.
2. Dokonanie korekty sprawozdań SG-01 za rok 2015, 2016 i 2017 w zakresie danych dotyczących nasadzeń i ubytków drzew o dane wynikające z decyzji wydanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Marszałka Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1453, ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 395, ze zm.

¹⁹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm.

3. Zapewnienie przestrzegania wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie w odniesieniu do zlecenia usługi wycinki drzew.
4. Prowadzenie inwestycji wiążących się z usuwaniem drzew w sposób umożliwiający określenie ilości i sposobu zagospodarowania drewna pochodzącego z ich wycinki oraz wprowadzenie zasad dotyczących gospodarowania tym drewnem.
5. Ujmowanie w księgach rachunkowych wartości pozyskanego drewna.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 3 sierpnia 2018 r.

Kontroler:
Beata Saba
starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Olsztynie
Piotr Górny

.....

.....